

Jeremy Rifkin: Jeden reálný scénář soudného dne Ameriky

Americká veřejnost se nedávno dozvěděla, že FBI spolu s ministerstvem energetiky provedla v uplynulých třech letech stovky domovních prohlídek ve velkých amerických městech, jako jsou New York, Chicago a Washington. Hledán byl nukleární materiál (včetně jaderných bomb), který se mohl dostat do rukou teroristů.

Pracovníci úřadu pro domácí bezpečnost (Homeland Security) mají zvýšené obavy z možnosti útoku na nějaké americké město. Obavy vlády nastolují hrozivou otázku, a sice jakou devastaci může takový nukleární útok způsobit.

Co když vypne matrix?

Obyčejně si představujeme, že je velké město srovnáno se zemí. Ve skutečnosti může způsobit největší kalamitu jaderná bomba, která se vůbec nedotkne zemského povrchu a která je záměrně odpálena ve vyšších vrstvách atmosféry.

Kdyby se něco takového odehrálo, může se celý kontinent ocitnout někde hluboko ve středověku. Proč? Protože naši političtí vůdci dobře vědí to, čeho si veřejnost není vědoma. A sice to, že nukleární bomba uvolňuje i mnohem ničivější sílu než samotný výbuch. A tato síla zvyšuje svůj destruktivní potenciál ruku v ruce s tím, jak se šíří komunikační revoluce a informační technologie.

V posledních dvaceti letech integrovaly vyspělé průmyslové země své čipové technologie, software i hardware a telekomunikační technologie a vytvořily hustou a komplexní elektronickou infrastrukturu, která řídí nejmenší detaily každodenního života.

Co by se ale stalo, kdyby každý počítačový čip, vypínač a okruh, který spojuje a řídí náš komplikovaný ekonomický matrix, vyhořel během jediného okamžiku v Evropě i ve Spojených státech?

Tenkrát na Havaji

Nesmyslná představa? Stačí si vzpomenout na rok 1962.

Spojené státy tehdy odpálily bombu ve vyšší atmosféře nad Pacifickým oceánem a neočekávaně došlo k tomu, že energetické gama paprsky zapříčiněné explozí odstartovaly elektromagnetický puls, který začal rušit osvětlení, rozhlasové stanice, telefony a telekomunikace dál než 800 mil od Havaje.

Elektromagnetický puls se najednou stal obávaným mezi vojáky, ale dostal se až do druhé vedlejší úrovně potenciálních nebezpečí, kterým musí čelit americká společnost i celý svět.

To se všechno změnilo po teroristických útocích z 11. září na Světové obchodní centrum a Pentagon.

Vojenští stratégové se začali ptát takto: Co kdyby nějaký nebezpečný režim nebo hrstka teroristů osadily jadernou hlavici jednu střelu Scud, kterou lze na černém trhu nakoupit za 100 000 dolarů?

A co kdyby ji nechal vybuchnout někde nad Severní Amerikou či Evropou?

Všechno spálené

Potenciální důsledky by mohly být katastrofální. Elektromagnetický puls, který by dopadal rychlostí světla na Severní Ameriku a Evropu, by spálil hodně - pokud ne všechna - elektrická zařízení včetně velkých transformátorů.

Zamyslete se nad tím! Žádná elektřina, žádné zálohy. Všechny výměníky a rozvodny po celém kontinentu by vyhořely. Rozvodny, které pohánějí rozvod pitné vody, by také vyhořely. Elektronické čipy v autech, nákladních, autobusech a vlacích by také vyhořely.

Dopravní zácpy by zablokovaly všechny silnice i trati. Žádné telefony, žádné televize, žádná rádia. Všechno spálené.

Elektrické systémy, které řídí ropovody a plynovody také spálené. Žádné palivo.

Spáleny by byly všechny počítače, zastavil by se proud dat a informací. Jídlo by vydrželo maximálně několik týdnů. Žádné prostředky k řízení záchranných misí a operací. Stroj společnosti by se zastavil.

Během několika týdnů by se rozpadlo vše, co drží společnost pohromadě. Masový hlad, rozšíření nemoci,

ucpané kanalizační systémy, hory odpadků, rostoucí násilí, rozpad práva a pořádku. Každá rodina by se starala jen sama o sebe a celá společnost by se ponořila do propasti.

Útok budoucnosti

Nepravděpodobné? Nikoli podle kongresové komise, která se zabývá ohrožením Spojených států z elektromagnetických pulsů.

Komise označila takový útok za možné "11. září budoucnosti" a varovala, že když přestanou fungovat elektrické rozvody, přestane fungovat celá infrastruktura. Trvalo by dva roky vyrobit, přivést a instalovat nové transformátory. Dva roky bez elektrického proudu. Nepředstavitelné.

Měli bychom přiznat, že celá řada expertů se nedomnívá, že by byly postiženy všechny elektrické přístroje. Ve skutečnosti nikdo nic přesného neví.

Vtip je v tom, že celý život uvnitř stále hustší a komplexnější elektronické civilizace je zranitelný vůči rozvratu velkého rozsahu. Ano - měli bychom se pokusit anticipovat všechna možná nebezpečí, která přináší zvýšená technologická komplexita globální společnosti. K tomu se upínají naděje našich politických lídrů. Například se začíná mluvit o náhradních generátorech a vojenských zařízeních včetně balistických střel, které dokážou čelit útoku elektromagnetických pulsů.

Čeho se lidstvu nedostává

Potíž je v tom, že zatímco komplexita high-tech infrastruktury, kterou vytváříme, je viditelná, relativně stabilní a poznatelná, tak ohrožení jsou neviditelná, nestabilní a mají tolik variací a permutací, jaká je představitost pachatelů. Jediné opravdové řešení zvýšené komplexifikace společnosti, kterou přinesl pokrok v technologiích, je psychologické a sociální.

Musíme začít seriózní diskusi o tom, jak během nadcházejícího století radikálně přesměrovat lidské vědomí, aby se lidské bytosti mohly začít učit, jak žít na sdílené planetě. To vyžaduje vizi, naději, vcítění a trpělivost. Tedy právě všechno to, čeho se lidské rase začíná nedostávat.

Autor, ekonom a politolog, napsal řadu knih o dopadu vědeckých a technologických změn na společnost (poslední z nich je The Age of Access). Je prezidentem washingtonské Nadace pro ekonomické trendy

Autor/ři: Jeremy Rifkin